

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АБАЯ
ABAI KAZAKH NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY

«ШЫҒЫС ТІЛДЕРІН ОҚЫТУДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ БАҒЫТ-БАҒДАРЛАР»
АТТЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛДАРЫ
29 қазан

МАТЕРИАЛЫ
РЕСПУБЛИКАНСКОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
«ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ В ОБУЧЕНИИ ВОСТОЧНЫМ ЯЗЫКАМ»
29 октября

THE MATERIALS
REPUBLICAN SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE:
«INNOVATIVE APPROACHES IN TEACHING OF ORIENTAL LANGUAGES»
29 October

Алматы, 2014

МАЗМҰНЫ
СОДЕРЖАНИЕ

Піралиев Серік Жайлауұлы – Абай атындағы Қазақ Ұлттық Педагогикалық университетінің ректоры, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Қазақ Ұлттық Академиясының академигі. Құттықтау сөз.....	3
Джолдасбекова Б.У. Интеллектуальная проза Казахстана периода Независимости	4
Алиев Г.А. Актуальные проблемы преподавания восточных языков: опыты и проблемы	8
Энвар Капаган ANISKA TÜRK TOLUMU'NDA 1944 SÜRGÜNÜ İLE BAŞ GÖSTEREN DİL VE KÜLTÜR SORUNU ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME.....	13
Баратова Ш.Б. Ұйғыр, казак поэзияларының даму жолындағы өлең жүйелері.....	17
Тохметов А.Т. Қазақстандағы шығыс тілдерін оқыту мәселесі және әлемдік білім жүйесі интеграциясы.....	22
СЕКЦИЯ 1	26
Шет елдік Шығыс елдерінің тарихы мен мәдениеті және философиясы	
История, культура, философия стран зарубежного Востока	
History, culture, philosophy of the countries of the foreign East	
Мирзоев К.И. Литературные взаимосвязи Казахстана со странами Ближнего и Среднего Востока.....	26
Даутова С.Б. Филологтың ақпараттық кеңістігі.....	32
Оразова Р.К. Араб тілін үйретудің тарихи маңыздылығы және сөйлеу дағдысын қалыптастыру.....	35
Оспанова Б.Р. Қырым татарларының әдеби тілі.....	38
Воропаев Н.Н. О технологии лингвокогнитивной директории прецендентного имени в изучении китайского языка, истории, литературы и культуры Китая.....	42
Аширбекова Д.Т. Роль иностранных языков в развитии полиязычного образования.	46
Pawel Kida New Format of Test of Proficiency in Korean (TOPIK).....	48
Садепова А.Е. Тіл менгерудегі басты факторлардың бірі – уәждемелік (мотивация).	52
Аспльбекова Р.Ө. Қытай тілін оқытудың бастапқы деңгейіндегі тіл үйренушілердің диалогтық сөйлеуін дамыту.....	57
Нәсіпқазы Е. Қытай тіліндегі түбір сөздерді қосу арқылы сөзжасам әдісі.....	60
Алиханқызы Г. Қытай тілі мәтіннің коммуникативті-прагматикалық сипаттамасы...	63
СЕКЦИЯ 2	65
Шығыс тілдерін оқытудағы заманауи технологияларды менгерудің қазіргі тұжырымдамалары	
Современные концепции освоения новых технологий преподавания восточных языков	
Modern concepts of the development of new technologies of the teaching of oriental languages	
Әзімжапова Г.Ү. Мәтіннің ерекше түрі – гипермәтін.....	65
Мукашева А.С. Непрерывное полиязычное образование.....	69
Оспанова Н.А. Жалпы орта білім беру мекемелерінде шетел тілінің оқытылуы.....	73
Элдар С. 1917ж. қазан төңкерісінің Қытай әдебитіне ықпалы.....	77
Анарбаева Г.А. Проблемы и перспективы изучения восточных языков: опыт взаимодействия и интеграции.....	80
Ахметбек Г. Қарапайым мысалдар арқылы қытай тілін оқыту әдісі.....	84
Оразақынқызы Ф. Қытай тілін жоғары оқу орындарында оқытудың тәсілдері.....	86
Абдурақын Н. 汉哈主谓句结构的研究.....	88
Шолтай С. Педагогтың кәсіби этикасы мен мәдениеті.....	92
Тохметов А.Т. Публицистический стиль в системе функциональных разновидностей китайского языка.....	95
Есбосынов Е.З. Kazak türkçesi ağızlarıyla ilgili profesörlük tezi üzerine notlar.....	99
Жабелова Т.Е. Халықаралық құқықта аз ұлттар құқықтарының қорғалуы мәселесі...	103
Сабитова Ш.А. – О роли языков и СМИ в международном праве.....	107
СЕКЦИЯ 3	112

Жоғарыдағы келтірілген шетел тілін оқытудың қазіргі заманғы әдістемесі мен әдістемелік ұсыныстарының салыстырмалы сипаттамасын білу, оқытушы үшін қажетті шарт болып табылады. Ол

- әдістеменің ерекшелік белгілері (жоғарыдағы бес әдістемеге байланысты);
- әдістемелердің ұқсас белгілері;
- әдістемелердің оң және теріс жақтары.

Ұ.Т. Нұрманалиеваның «Шет тілі сабағының құрылымы» атты ғылыми-зерттеу еңбегінде шет тілі сабағының негізгі құрылымдық бірлігі ретінде мыналарды атап көрсетеді: а) фонетика жаттығу; ә) жаңа тілдік материалмен танысу; б) жаттықтыру; в) сөз тәжірибесі; г) сабақты қорыту

Болашақ шетел тілі, оның ішінде қытай тілі филологы пәнді үйренуде томендегідей тәсілдерді игеруі тиіс: аспекті (тіл үш аспектіге бөлінеді: лексика, грамматика, фонетика, олар жеке жеке деленуі тиіс); құрылымдық (машықтану жаттығуларын көптеп орындау); трансформациялық; аспеті құрылымдық; құрылымдық-функционалдылық; тақырыптық-ситуациялық (лексикалық); сюжеті ситуациялық; сюжеттік.

Алдымен студент өзінің даярлығын қалыптастырады, содан кейін әдістемелік модуль бойы пәнді оқытудың әдістемелік даярлығын меңгереді.

Қорыта келгенде, шетелелдік студенттерде қытай тілін шет тілі ретінде оқытуда, сол үйренуде практикалық бағыттылықты жүзеге асыруға даярлығын қамтамасыз етуде теория негіздерін ескеру қажет.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі:

1. Б.В. Беляев. Психология владения иностранным языком. Докт. диссертация. МГПИИЯ, 1960.- с.552
2. Чан Цзиннин. Қытай тілінің лексикасы мен мәдениеті. - Пекин: 1995(қытайша).
3. Ұ.Т.Нұрманалиев. Шет тілі сабағының құрылымы. Алматы. 1993.- б.78

汉哈主谓句结构的研究

Абдуракын Нұр
阿卜杜拉克肯·努尔

阿里法拉比命名的国立大学东方语系汉语教师

此文的主要讲的是汉哈主谓句结构句型的研究。

This article compares subject-predicative sentence and subject-predicate-objective sentence forms with the sentence and unextended sentence of Kazakh language.

В данной статье сравниваются предложения состоящие из подлежащего и сказуемого, и предложения состоящие из подлежащего, сказуемого, дополнения, с личными и нераспространёнными предложениями казахского языка.

哈萨克语属于阿尔泰语系，汉语属于汉藏语系。语言反映不同民族的和意义体系。语言实不是客观事物的摸印，而是经过过滤的一部分，即人们剥客观世界的主观认识。例如“族人看到的是它的颜色“黑”，故命名为“乌龟”；而哈萨克人看到的是它坚硬的外壳，故 тасбақа 石头青蛙)。再如“赤诚的心”，汉语用“红心”表示，而哈萨克人因“白”的纯洁而用“

心)表示。由于文化不同,对客观事物的主观感知也不同,因此一切感知都不司避免地混杂着主观分。也就不会有两种语言相似到能将它们看成是完全代表同。社会现实。语言反映各民族的价值系。从历史的角度看,原始人和现代人对世界的看法不一样。从地域的角度看,城市与边远地区人对世界的看法不一样。同一个人在不同年龄段对世界的看法不一样。在价值体系上语言同样反影响着不同民族对客观世界的认识。

这儿我们研究的是汉哈来年各种语言的主谓句研究过程。主谓句的性质是属于句类结构。“句类句型是两个不同的语法概念,前者属于语用平面,后者属于句法平面。所谓句类,是就句子的表功能而言的,比如‘陈述句’‘疑问句’‘叙述句’‘描写句’等。句型是句子在句法平面上根据句法结构式分出来的类别,所以任何依据句子的语义结构模式或语用价值分出来的类别都不应看作句型。同的句类可以属于相同的句型,而不同的句型也可以属于相同的句类。黄伯荣、廖序东主编的《代汉语》2004年增订三版(高等教育出版社)这本书认为,主谓句主语和谓语两部分组成的。(主谓语为基本成分的句子是主谓句)。比如:他来了。根据谓语或句型不同,主谓句可分为名词谓语句,动词谓语句(包括连动句,兼语句,双宾句,‘把’字句,‘被’字句,存现句)形容词谓语句,主谓语句。傅惠钧,豫峰,李临定,赵淑华,徐绍建,朱斌,伍依兰,林祥楣,刘宝顺,徐秀珍等者同意黄伯荣和廖序东的这种观点。

这类表达“叙述”意义的句子看成“句类”比把它们看成“句型”更有说服力。主谓句是表示陈述和被述某一种事情的句式。它的典型结构是:体词+动词性词语+名词性词语。主谓句的意义都表示“叙”的。主谓句这个名称是从结构方面得来的。如果从意义和功能的角度来看,主谓句叙述应该属于类的范畴。句型是指句子的句法结构类型,如果把主谓句放在句型研究的范围下,主谓句就要划不同的句型。赵淑华《单句句型统计与分析》《语言教学与研究》(1997,2)认为:“主谓句表示叙行为动作的句子”单句可分为主谓句和非主谓句。主谓句可分为“动谓句、名谓句、形谓句、主谓语句。动谓句可分为一般动谓句和特殊动谓句。一般动谓句可分为无宾句,单宾句,双宾句。特动谓句可分为《是》字句,《有》字句,《把》字句,《被》字句,连动句,兼语句,《是...的》句,存句。非主谓句可分为无主句和独词句。1921年哈萨克语言学家 Akhmet.Baitursynov 《哈语句子结构与种类》这本书认为句子组成句子成分,可分为五种主语,谓语,宾语,状语,定语。句子成分话人需要的词组成的。句子成分可分为主要成分(主语,谓语,宾语),附加成分(状语,定语),加成分有的时候省略。各各句子成分组成个个词类。它还有表示句子成分的功能,句子的种类。句可分为人称句和不人称句,完全句和不完全句,扩展句和不扩展句。语法学家认为单句就是陈句,陈述句就是单句,但不分出感叹句,疑问句,祈使句。S.Arfaev2004年单句就是主语和谓组成的。有的时候只有一个谓语表示一个意义。他们单句可分为人称句和不人称句,完全句和不全句,扩展句和不扩展句。M.Balakaiov, A.Ickakov, T.Kordabaev, A. Kacenova 1967年等语法学家认哈萨克语的单句根据结构可分为单部和双部句,这儿指的单部句就是不人称句双部句就是人称句他们还表示单句可分为陈述句,感叹句,疑问句,祈使句。K. Zhubanov 单句的谓语组成及物动词不及物动词,还讲连动句,被动句,第一人称句等句的结构属于主谓句。S.M.Jienbaev 讲句群其的主谓句结构。S.Amanjолоv1940年他认为主语是句子的主干,谓语表示叙述主语的动作行为,对谓语主语的影响大,谓语主语的补充部分。他还提到动词主谓句和体词谓语句。主谓句之间的关系述和被陈述的关系,支配和被支配的关系,连带关系,连接关系。他认为哈萨克语句子的语序根据两种因素第一语法关系第二逻辑关系。总的来说主谓句的性质就如同连动句,兼语句,双宾句,根本不是按语气,情态和时体结构分出来的句型和句式而是句子的结构分类的。主谓句按句模结构和谓语部分的功能来分出来的一种句类。

主谓句的特点

现代汉-哈主谓句的主要特点:它由主语和谓语两部分组成的。(主谓短语为基本成分的句子是主谓句)。例如:他来了。我说了。它们之间的关系陈述和被陈述的关系。汉哈语主谓句的排列顺序一般都是主语在前,谓语在后。汉哈语主谓句中的动词谓语句有独词动谓句、联合动谓句等句式。□我们学习(无宾句)。□他们买乐器(单宾句)。□我送她一朵玫瑰花(双宾句)。它的特点是:(1)区分句型时同时采用四个标准:a.根据动词的功能分出“及物动词句”、“不及物动词句”;b.根据谓语的特殊的

b. 谓语有不同的动词形式和的动词陈述式组合表示。

例如：不能把敌人当做朋友。Жаумен дос болуға болмайды.

c. 不要随便说话。Қалай болса солай сөйлеуге болмайды.

d. 向格动名词后加“тура келеді,”结合表示。

例如：应该从这里迁走。Әсілі осы жаққа қарай көшу керек.

e. 向格动名词后加“рухсат, мүмкін, болады”或助动词在加疑问语气词“ма, ме, ба, бе”表示。

例如：没有票能进去吗？Билет жоқ кіруге бола ма？

有些固定词组从结构上可分出主语，谓语等，但这种词组的意义有已经固化，往往只表示但一个特定的意义，其主语也不能与谓语分开但独成为句子成分。例如：笔头快的。Қолы жүйрік. 大失所望。Үмітсіздену.

3. 完全句和不完全句:

完全句：在全句包括所有的有关成份成为的句子，这种句子不分主要和次要句子成份。句子成分完全的句子。例如：可以听出来同学们的纷纷回答。Сабақтастардың жарыса берген жауабын естуге болады.

不完全句：在全句不包括所有的有关成份句子而一个成份省略的句子。句子成分不完全的句子。这种句子包含命令，呼唤，补充性断片，感叹性断片。例如：我们一律用汉语。Біз қытай тілінде сөйлейміз. 走吧。Кеттік. 主格句 它常由一个词或一个偏正词组构成的句子。因此不属于我们的研究对象。杨凌（现代哈语结构研究 2002）成燕燕（汉哈对比语法 1990）这两本书基本上同意上面的观点但他们不同的观点：现代哈语句子，按照句子结构成分分为单句的复句。按照句中是否有主谓分为有主句和无主句。按照句中的谓语人称句是否固定分为不定人称句。按照语言的特殊环境分为主格句。不同的不定人称句：由动词第二人称，第三人称结尾结构的句子，形式上指第二人称，第三人称，意义上泛指的就是不人称句子。如：学习学习，在学习。那地方用快样子捕捉兔子。

结语：两种语言的主谓句研究过程长短，深浅，简而复方面不同，分类方法不同所以他们种类不同。两种主谓句的语序不同但两种语言的结构相当同一样。

参考文献:

1. 武金峰主编 汉哈语言对比研究 新疆人民出版社 2008 年
2. 基于第二语言教学的汉语哈萨克语动词谓语句对比研究，成燕燕，杨洪建，努尔巴汗 2010 年
3. 阿曼卓力福《现代哈萨克语》阿拉木图学校出版社 2004 年
4. 朱斌，伍依兰《现代汉语小句类型联结研究》华中师范大学出版社 2009
5. 杨凌《现代哈萨克语结构研究》新疆大学出版社 2002 年
6. 房玉清《实用汉语语法》北京语言学院出版社 1992 年
7. 《汉哈对比语法》新疆教育出版社 1992 年
8. 阿含沃夫 柯. 哈语语法理论。- 阿拉木图, 1996-239 6.
9. 刘月华等《实用现代汉语语法》外语教学与研究出版社 1983 年
10. 李树辉编者《汉语文化要略》新疆教育出版社 2002 年
11. 李英哲等《实用汉语参考语法》北京语言学院出版社 1992 年
12. 张志公《语法和语法教学》人民教育出版社 1956 年

结构分出“连动句”、“兼语句”；c. 根据动词所带的是宾语或补语及宾语的性质、数量、出现位“动词做宾语句”、“双宾句”、“小句做宾语句”、“数量宾语句”、“宾语前置句”、“补语句”；d. 根据全法意义分出“被动句”、“存在句”；e. 根据某些特殊标记分出“把字句”等。(2)强调动词与句型的部分句型先概括动词的特点，再分出下位句型类型。尽管下位小类的句型并无正式的名称，出同类句型中动词性质、功能的差别，例如“动词做宾语句”又分为 AB 两类，A 类中动词可以带宾语，也可以带名词宾语，如：“你喜欢看小说吗？”B 类动词只能带动词性宾语，如：“机器行改装。”(3)除了列表的十三种句式外，该书还另有“动趋式动词有关句式表”，列举了四种在汉语中的句式：a. 主语(处所)+动趋+宾语(事物)；b. 主语+动趋+宾语(事物)；c. 主语+动趋+宾语(处所)。总的看来，该书中所列的句式表不强调句型的系统性，而是着重分析汉语中常用的句式的句式，因此比较简明、实用。但是由于句型分析采用多标准、同时又缺乏系统的层次观念的分类有时发生交叉的现象。此外把“动趋式”一律看成一个动词的观点，也值得商榷。主谓形容词谓语句包括独词形谓句、状中形谓句、联合形谓句和述补形谓句。汉哈语都有动宾句但汉语同哈萨克语此类句型的语序不同，汉语动词在前，宾语在后；而哈萨克语正好相反，前，动词在后。汉哈语状中动谓句在句法结构上有同有异。相同的是汉哈语都有句首状语，首状语一般是时地状语和范围状语。不同的是，哈萨克语由于动宾结构的语序不同于汉语，出现的位置也有差异。总之汉语主谓句和哈萨克主谓句的特点基本上大同小异，最不同点是语序是：主体—行为—客体。它反映在语法结构上就是：主语—谓语—宾语。哈萨克族语的语序是：主体—客体—行为。它反映在语法结构上就是：主语—宾语—谓语。汉语语言根据谓语或在主谓句可分为名词谓语句，动词谓语句（包括连动，兼语，双宾句，主动句，被动句）形容词谓语句，主谓谓语句和存现句。（邢福义，吴振国 2002）

哈萨克语主语和谓语(有时一个谓语)组成的句子就是单句。现代哈语的单句一般根据句法和形式分为五类。扩展句和非扩展句，完全句和不完全句，主格句等五大类。非扩展句分为人称句和无人称句。

S.Amanjolov 2012 哈萨克语 单句按结构可分为人称句的无人称句，扩展句和非扩展句，完全句和不完全句，主格句。

扩展句和非扩展句；

扩展句：即由主要成分，也有次要成分的简单句叫扩展句。

例如：今天没有一片云。Бүгін ап-ашық.

非扩展：主语和谓（或者仅由其中的一个）组成的句子。

例如：他来阿拉木图了。Ол Алматыдан келді.

我干家务活儿了。Мен үй шаруасын ітеймін.

2. 人称句和无人称句；

人称句：句子中出现不出现的主语，仅从谓语的人称形式就能确认主语是第几人称词语是人称句。

例如：知识属于追求者 Білім тек ізденгендерге тән. 天亮了 таң атты.

四周安静 тып-тыныш.你们快点回来 сендер тез оралыңдар.

这种句子有时省略主语，但容易找到主语。例如：吃了，жеу.

睡觉了 ұйқтау.

无人称句：句子没有确切的人称主语，又不能从谓语的人称形式上看出主语是第几人称有逻辑主语，但谓语并不在人称上配合的句子就是无人称句。这种句的主语很难找。

例如：写，жазу. 说，сөйлеу. 大学热闹闹 Университет өте думанды.

对他来说似乎很困难。Қандай қиыншылық болсада жөнөміз.

句子没有人称，主要是与句子中的谓语有什么词和什么语法形式构成有关系。可分为以下法：

a. 谓语由动词和名词形式与“керек, қажет, тиіс”组合表示。例如：要盖房子，就要先打：салыу үшін әуелі кірпіш құю керек.